

# Akwụkwọ Daniel — Nọmba Otu-Nari-Itoolu na Iri abụọ

*Ọganihu Amụma Nke Na-Erute Nnukwu Ọkwa Ya: Ikpughe Agha Panium na Mmalite Iwu Ụka nke Ụbọchị Sọnde*

Jeff Pippenger  
2024-04-20

Edemede isiokwu ikpeazụ ahụ site n'akụkụ Akwụkwọ nke gunyere paragraf nke siri, “Nnupuisi fọrọ nke nta ka o ruo ókè ya. Ọgba aghara juputara n'ụwa, nnukwu ụjọ kwa na-abịa n'oge na-adighi anya n'ahụ mmadụ. Ọgwụgwụ dị nnọọ nso. Anyị ndị maara eziokwu kwesiri idị na-akwadebe onwe anyị maka ihe nke na-adighi anya ga-adakwasị ụwa dị ka ihe ijuanya nke kariiri akari.” “Nnupuisi” na-eru ókè ya mgbe iko oge ule ejuputara, a na-erukwa ókè ahụ n'ebe United States nọ n'iwu ụbọchị Sọnde.

“Ma Kraịst kwuputara na ọbuna otu mkpụrụedemede nta ma ọ bụ otu ntakiri akara nke iwu agaghị ada ruo mgbe eluigwe na ụwa ga-agabiga. Ọrụ ahụ n'onwe ya nke O ji bịa bụ ibuli iwu ahụ elu, ma gosi ụwa ndị e kere eke na eluigwe na Chineke bụ onye ezi omume, nakwa na ọ dighi mkpa ka e gbanwee iwu Ya. Ma lee, ebe a ka nwoke aka nri Setan nọ, dị njikere iga n'ihu n'ọrụ ahụ Setan malitere n'eluigwe, ya bụ, nke igbalị imezighari iwu Chineke. Ụwa Kraịst akwadoro mgbalị ya site n'inakwere nwa a nke ọkpurukpu popu,—usoro ụbọchị Sọnde. Ha azulitela ya, ha ga-anogidekwa na-azulite ya, ruo mgbe Protestantism ga-enye ike Rom aka mmekorita. Mgbe ahụ ka a ga-enwe iwu megide ụbọchị izu ike nke okike Chineke, ma mgbe ahụ ka Chineke ‘ga-arụ ọrụ dị ịtunanya n'ụwa.’ Ọ tachiela obi ogologo oge n'ebe nnupuisi agburu mmadụ nọ; Ọ gbalịwo imeri ha ka ha buru nke Ya. Ma oge ga-abịa mgbe ha ga-emejuo oke ajọ omume ha; ma mgbe ahụ ka Chineke ga-arụ ọrụ. Oge a fọrọ nke nta ka ọ bjaruo. Chineke na-edebe ndekọ banyere mba nile: onụ ọgụgụ ha na-arị elu megide ha n'akwụkwọ eluigwe; ma mgbe ọ ga-abụwo iwu na a ga-ezute mmebi iwu nke ụbọchị mbụ nke izu na ntaramahụhụ, mgbe ahụ iko ha ga-ejuputa.” Review and Herald, March 9, 1886.

N'iwu Sọnde, United States ga-ejuputa iko ya ruo n'ókè ya nile, ma ndapụ n'ezị ofufe nke mba ga-esochi mbibi mba. Paragraf anyị na-atụle na-asị, “mmehie fọrọ nke nta ka o ruo ókè ya,” nakwa na “oke egwu dị ukwu ga-abịa n'oge na-adighi anya n'elu ụmụ mmadụ.” N'iwu Sọnde, nke bụ “awa ala ọma jijiji ukwu ahụ” n'isi nke iri na otu nke Mkpughe, “otu ụzọ n'ime iri nke obodo ahụ dara,” ma “lee, ahuhu nke atọ na-abịa ngwa ngwa,” ma “mmụọ ozi nke asaa kpọrọ opi.” Ahuhu nke atọ bụ opi nke asaa, ọ na-abiakwa n'iwu Sọnde na-ebute “oke egwu dị ukwu.” N'oge ahụ “ọgwụgwụ dị nnọọ nso,” ọ na-abiakwa dị ka “ihe ijuanya na-emeru emeru.” N'iwu Sọnde kwa, iko oge ule ahụ na-ejuputakwa maka ndị papacy, n'ihia na mgbe ahụ olu nke abụọ nke Mkpughe iri na asatọ na-ekwusa, “Pụtanụ n'ime ya, ndị m, ka unu ghara ibụ ndị sonyere na mmehie ya, ka unu ghara inata ihe n'ime ihe otiti ya. N'ihia na mmehie ya eruola eluigwe, Chineke echetakwala ajọ omume ya nile. Kwughachi ya dị ka ọ kwughachiri unu, meekwa ka e nye ya okpukpu abụọ dika ọrụ ya si dị: n'ime iko ahụ ọ juputara, juputara ya okpukpu abụọ.”

Akụkọ ihe mere eme ahụ na-eme ghe na iwu ụbọchị Sọnde, ma na-akọwa oge ihe nnochianya, mgbe ndị poopu “ga-apụta n’oke iwe ibibi, ma kpochapụ ọtụtụ kpamkpam,” n’ihi na “n’ụbọchị ikpeazu a ga-enwe ọtụtụ ndị martya.” Ihe nke na-ewe papacy iwe bụ “akụkọ sitere n’ọwụwa anyanwụ na site n’ugwu” nke “ga-enye ya nsogbu,” ma “ọ ga-abia na ogwugwu ya, ọ dighikwa onye ga-enyere ya aka.” Site n’iwu ụbọchị Sọnde ruo na njedebere nke papacy, akụkọ mbụ nke ikpe mmezu Chineke na-amalite. Nke a na-esochi ya bụ akụkọ nke abụọ nke bụ ọrịa asaa ikpeazu, ma n’ikpeazu mbibi ebighi ebi nke ndi ajo omume na mmechi nke puku afọ millennium. A na-etinye akụkọ ihe mere eme nke ikpe mmezu Chineke n’ime onodu agha.

“Anyi guzo n’onu uto ihe omume ndi ukwu ma di nsọ. Amuma di iche iche na-emezu. A na-edeko akuko di itunanya, juputara n’ihe omume, n’akwukwo nke eluigwe. Ihe niile n’uwa anyi no n’ogbaaghara. E nwere agha, na asiri agha. Mba nile ewe iwe, ma oge ndi nwuru anwu abjawo, ka e wee kpee ha ikpe. Ihe omume na-agbanwe iji weta ubochi Chineke nke na-eme ngwa ngwa ibia nke ukwu. O bu nani obere ntakiri oge ka foduru, di ka a ga-asị. Ma n’agbanyeghi na mba amalitelari ibili imegide mba, na alaeze imegide alaeze, o dighi ugbu a ogo izugbe amalitela. Ka o di ugbu a, a ka na-ejide ifufe anọ ahụ ruo mgbe a ga-akara ndi ohu Chineke akara n’egedege ihu ha. Mgbe ahụ ka ike nile nke uwa ga-achikota ndi agha ha maka agha ukwu ikpeazu ahụ.” Christian Service, 50, 51.

Chineke na-akàrà puku iri na anọ na puku iri anọ na anọ ahụ, mgbe ahụ Ọ na-akpọkwa igwè aturu Ya nke ọzọ ka ha pụta na Babilon, igwè aturu nke ọzọ ahụ kwa na-anatakwa akara Chineke, ọ bụ ezie na a na-anochi ha anya dika “oké igwè mmadu” n’iche megide puku iri na anọ na puku iri anọ na anọ ahụ. Isi ihe di mkpa a ga-ahụ n’okwu e hotara na mbu bu na “a jidere ifufe anọ ahụ ruo mgbe a ga-akàrà ndi ohu Chineke n’egedege ihu ha.” N’oge iwu ụbọchị Sọnde, a kàràla puku iri na anọ na puku iri anọ na anọ ahụ, “ma lee, ahuhu nke ato na-abia oso oso,” ma o bughu ruo mgbe onye ikpeazu n’ime igwè aturu Chineke nke ọzọ natara akara ahụ ka a ga-ahapu ifufe anọ ahụ kpamkpam.

“Mba nile ugbu a na-ewe iwe, ma mgbe Onye Nnukwu Nchujà anyi guchara oru Ya n’Ulo Nso, O ga-ebili, yikwasị uwe nke obo, mgbe ahụ ka a ga-awupu ihe otiti asaa ikpeazu ahụ. Ahuru m na ndi mmuo ozi anọ ahụ ga-ejide ifufe anọ ahụ ruo mgbe oru Jizos gwuchara n’Ulo Nso, mgbe ahukwa ka ihe otiti asaa ikpeazu ahụ ga-abia.” Review and Herald, August 1, 1849.

A na-anochi anya “nnukwu ihe omume ndi di oke njo” ndi anyi “na-eguzo n’onu uto ha,” dika “agha, na asiri agha.” A na-anochi anya ya di ka ihe na-eme mgbe “ihe nile di n’uwa anyi no n’ime mkpalite,” mgbe mba di iche iche “amalitelari ibili imegide mba ozo.” Panium na-anochi anya “akuko ihe mere eme puru iche ma juputara n’ihe omume,” n’amaokwu nke iri na ise nke Daniel isi nke iri na otu, nke na-eduba n’ime, ma na-ebubata amaokwu nke iri na isii, nke bu iwu Sunday, ebe “nnoko agha izugbe,” nke “ike nile nke uwa” na-achikota ndi agha ha maka agha ikpeazu ukwu ahụ. “Agha ikpeazu ukwu ahụ” bu Agha Uwa nke Ato, a na-anochi anya ya site n’Agha Actium na 31 BC.

Amaokwu nke mbu na nke abuo, na amaokwu nke iri ruo nke iri na ise na-anochi anya akuko ihe mere eme zoro ezo nke amaokwu nke iri anọ n’ime Daniel iri na otu. Amaokwu nke iri anọ na-akowaputa akuko ihe mere eme nke United States na Adventism site n’afọ 1798 ruo n’afọ 1989.

Mgbe ahụ, ọ na-agbachi nkịtị ruo ọgwụgwụ nke United States dika alaeze nke isii nke amụma Akwụkwọ Nso na ipu apu nke chọchị Seventh-day Adventist nke Laodisia n'amaokwu nke iri ano na otu, nke bu iwu ubochi Sonde, nke bukwa amaokwu nke iri na isii. Amaokwu nke mbu na nke abuo na-egosi oge ọgwụgwụ n'afọ 1989, na ndi isi ala nke United States site n'oge ahụ ruo n'aka onye isi ala nke isii bara uba, onye na-akpalite ndi globalist satanik. Amaokwu nke abuo na-eweta akuko ihe mere eme ahụ ruo n'tuli aka Donald Trump n'afọ 2016, mgbe ahukwa amaokwu nke ato na-eburu akuko ihe mere eme nke ndi eze iri, ndi Alexander the Great na-anochi anya, onye bu alaeze nke asaa nke amuma Akwụkwọ Nso, ndi na-enye papacy alaeze ha n'oge nsogbu iwu ubochi Sonde nke na-abia n'oge na-adighi anya.

Amaokwu nke iri na-emechi site n'ikowaputa 1989 dika oge ọgwụgwụ, ma amaokwu nke iri na otu na nke iri na abuo na-akowa agha di na Ukraine, na-egosi na Putin na Russia ga-emi agha ahụ, ma na ha agaghi erite uru site na mmeri ha. Agha Ukraine malitere n'afọ 2014, otu afọ tupu mkpasa mbu Trump amalite. Amaokwu ndi a na-eduba n'onwu bilite (n'uzo ndoro ndoro ochichi) nke Donald Trump ka o na-amalite mkpasa nke ato ya iji buru onye isi ala nke asato, ya bu, onye si n'etiti asaa ahụ. Amaokwu nke iri na ato na-egosi mgba ndoro ndoro ochichi nke Trump nke na-ebute mmeri ya na Panium n'amaokwu nke iri na ise, ma amaokwu nke iri na ano na-ekwu banyere akuko ihe mere eme nke na-eme n'oge Agha Panium ruo n'oge mmeri ya n'amaokwu nke iri na ise, akuko ihe mere eme ahụ mgbe nwoke nke mmehie malitere ibanye n'akuko ihe mere eme ndoro ndoro ochichi n'ihu oha. Mgbe ochichi popu batara n'akuko ihe mere eme amuma, akwuna nke Taja na-amalite ibu abu, e wee mee ka ohu ahụ guzosie ike.

Mmeri ahụ e meriri na Panium n'afọ 200 BC, ka e sochiri site n'akara uzo nke "nnupuisi" ndi Maccabee na Modein (nke putara mkpesa) n'afọ 167 BC. N'afọ 164 BC ndi Maccabee nyefere Ulo Nso ahụ ozo, Antiochus Epiphanes wee nwuo, nke gosiri oge mgbanwe n'agha mgba ndi Maccabee megide mmetuta okpukpe ndi Grik. N'oge di n'agbata afọ 161 BC ruo 158 BC, a malitere oru nke ibanye n'ogbugba ndu ma mezue ya. Akara uzo amuma ndi ahụ na-emeghari onwe ha n'ime Ochichi Hasmonean n'akuko ihe mere eme nke amaokwu iri na ise ruo amaokwu iri abuo na ato.

Njiko aka ahụ na Rom n'amaokwu nke iri abuo na ato bu ntuka kpomkwem, ma n'amaokwu nke iri na ise, a na-ahụ naani ihe-akara uzo Maccabee ano nke afọ 167 BC, 164 BC, 161 BC, na 158 BC mgbe a tinyere akuko ihe mere eme nke "njiko aka" ahụ n'oru n'amaokwu ahụ. Mgbe Pompey meriri Jerusalem n'amaokwu nke iri na isii, o zutere agha obodo nke na-eme n'ime obodo ahụ, ndi otu abuo ahụ na-emegide onwe ha burukwa otu ndi kewara ekewa sitere n'Ochichi Hasmonean. Ya mere, ndi Maccabee nokwa n'akuko ihe mere eme nke amaokwu nke iri na isii.

Amaokwu nke iri abuo na-akowaputa omumu Kraist, ma amaokwu nke iri abuo na otu na nke iri abuo na abuo na-akowaputa akuko ihe mere eme nke onwu Kraist; ya mere, akuko ihe mere eme ahụ nwere ahiri Ochichi Hasmonean nke ndi Farisii nochiri anya ya. Amaokwu nke iri na ise ruo nke iri abuo na ato na-akowaputa ala ahụ mara mma n'ezie, na ndi Juda nke si n'ezi ofufe dapu, bu ndi kwuputara na ha bu ndi na-agbachitere eziokwu Ya, ma ha abughizi ndi nnochianya Chineke kari ka Protestantism nke si n'ezi ofufe dapu bu.

Nwannaanyi White na-agwa anyi na “otutu n’ime akuko ihe mere eme nke mere n’ime mmezu nke” “Daniel nke iri na otu” “ga-emeghachi ozo.” Ahiri amuma nke Ochichi ndi Hasmonean nochiri anya ya, na-anochi anya ahiri amuma nke na-egosi mpi ndapu n’ezi okwukwe nke Protestantism, malite na mgbasaa ozi ntuli aka onye isi ala nke ato nke onye isi ala nke isii kacha baa uba malitere. Trump gbaara oso ibu onye isi ala ugboro ato; oge mbu na oge ikpeazu o gbara oso, o meriri, ma oge nke abuo, nnupuisi nke onuogu iri na ato nochiri anya ya na-akowaputa ntuli aka e zuru nke afo 2020. Mgbe ahu a na-ekewa uwa n’ogbo abuo; otu ogbo nwere ike ihu 2020, nke ozo kwa kpuru isi. Nke a na-anochi anya nnukwu ule nke na-ebute mmechi oge amara maka ndi Adventist n’ikpuputa onyinyo anu ohia ahu.

“Ugbua a na-aga n’ihu n’ikwadebe, a na-emekwa mmeghari ndi di na-aga n’ihu, nke ga-ebute ime ihe oyiyi nye anu ohia ahu. A ga-eme ka ihe omume puta n’akuko ihe mere eme nke uwa nke ga-emezu amuma amuma nyere banyere ubochi ikpeazu ndi a.” Review and Herald, Eprel 23, 1889.

“Nkwadebe” ndi ahu na-aga n’ihu, “mmeghari” ndi ahu nke di ugbu a “na-aga n’ihu,” na “ihe omume” ndi ahu “ga-ebute ime oyiyi nye anu ohia ahu,” nakwa ndi “ga-emezu amuma amuma maka ubochi ikpeazu ndi a,” gunyere akara uzọ nke Ochichi Hasmonean site n’amaokwu iri na ise ruo iri abuo na ato n’isi nke iri na otu nke Daniel. Ochichi Hasmonean nke dapuru n’ezi okwukwe, nke na-anochi anya Protestantizim nke dapuru n’ezi okwukwe, akporo n’ime ama banyere Donald Trump, onye isi ala Republican nke isii na nke asato, onye na-akpalite ma na-etinye MAGA-ism ya n’oru megide woke-ism nke usoro uwa ohuru ahu.

Amà nke Trump ruru n’afọ 2020 n’amaokwu nke abuo nke Daniel isi nke iri na otu, o na-agunyekwa mgbasaa-oru ntuli-aka ya na oge ochichi mbu ya; mgbe ahu amaokwu iri na ato ruo iri na ise na-akowaputa mgbasaa-oru ntuli-aka nke ato na nke ikpeazu ya, mmeri ya, na oge ochichi ikpeazu ya. N’etiti oge ochichi abuo ahu, Mkpughe isi nke iri na otu na-egosi na e gburu mpi Republican ahu, ma hapu ya ka o dina nwuru anwu n’okporo ama ubochi ato na okara. Ahiri akuko ihe mere eme Trump ahu na-ejikota onu mmalite na njedebe nke ochichi onye isi ala ya n’ime Daniel isi nke iri na otu. Ya mere, ama Donald Trump di n’ime ma akwukwo Daniel ma akwukwo Mkpughe, o dikwa n’ime akwukwo abuo ahu n’isi nke iri na otu.

Ahiri ato ahu nke na-ezughu ezu, mgbe e jikotara ha onu, na-akowaputa akuko ihe mere eme zuru ezu nke Trump di ka onye isi ala nke isii na nke asato, ma e wuru ha n’elu akara njirimara nke “Eziokwu”. Ha sitere n’akwukwo Daniel na Mkpughe, ma na-emeputa ahiri akuko ihe mere eme nke kwekoro na “akuku ahu nke akwukwo Daniel nke metutara ubochi ikpeazu.”

Akuku ahu nke Daniel bu nke Odum nke ebo Juda meghere, kpomkwem tupu mmechi oge ebere, ya mere o bu akuku nke ozi nke ikara ndi nari puku na iri ano na ano. Ma o na-achọ ohuhu ime mmuo zuru ezu iji hu ihe iriba ama amuma nke igbu ndi ama abuo ahu n’afọ 2020.

Amaokwu nke iri na ise nke Daniel isi nke iri na otu na-anochi anya Agha Panium na ahiri usoro eze nke Ulo Hasmonean, nke mezuru site n’agha nkiti n’eziokwu; ya mere o na-anochi anya ihe atu amuma nke agha ime mmuo di n’etiti okpukpe nke Protestantism dapuru n’ezi okwukwe na okpukpe nke oge ohuru nke onye nkwardo ochichi uwa onu. Agha Panium, nke mere n’afọ 200

T.K., na-anochi anya agha nke mpi Republican, ma mgba ahụ nke nnupuisi ndị Maccabee na-anochi anya ya na-anochi anya agha nke mpi Protestant dapuru n'ezie okwukwe. O bu ezie na nnupuisi ndi Maccabee mere n'afọ 167 T.K., n'amuma o dakotara na Agha nke mpi Republican n'afọ 200 T.K., n'ihina na n'amuma mpi ndi ahụ na-agako n'akuko ihe mere eme nke ibe ha.

Amaokwu nke iri na ise na-anochi anya akuko ihe mere eme amuma nke na-ebute ozugbo ma duru banye n'iwu Uka Sonde nke na-abia n'oge na-adighi anya. Ya mere, o na-anochi anya kpomkwem oge ahụ n'ime oge ika akara nke puku nari otu na iri anọ na anọ, mgbe ike di n'ime ozi ika akara ahụ na-ebikwasị akara ahụ ruo mgbe ebighi ebi n'ahụ ndi Chineke nke ubochi ikpeazu.

O bu Odum nke ebo Juda na-emege akara eziokwu ahụ, eziokwu ahụ bukwere Mkpughe nke Jisọs Kraist. Puku nari anọ na iri anọ na anọ ahụ bu ndi "na-eso Nwa Aturu ahụ ebe o bu la O na-aga," ma mgbe O mepere akara amaokwu nke iri na ise, Odum nke ebo Juda eduwola ndi Ya nke ubochi ikpeazu ruo Panium. Jisọs kporo nke a n'uzo doro anya n'usoro imechi akara ahụ mgbe O duuru ndi na-eso uzo Ya gaa Panium, kpomkwem tupu obe ahụ.

Agha Panium ka Kraist kwusiri ike kpomkwem, mgbe O guzo n'Panium ya na ndi na-eso uzo Ya, ma n'ebe ahụ kuziere ha na a ga-ewu Nzuko Ya n'elu nkwuputa okwukwe Pita, nakwa na "onu uzo ama nke hel" agaghị emeriri ya. Jizos kwara agha ahụ nke Agha Panium nochiri anya ya. Agha Panium bu amaokwu nke iri na ise, amaokwu nke iri na isii kwa bu Agha Actium. Kraist guzoro n'Panium, tupu omume onu Ya emee.

Panium ruo n'iwu ubochi Sonde bu akuko banyere ugu ndoro ndoro ochichi na nke okpukpe nke mpi abuo nke anu ohia nke uwa, ya bu Protestantism na Republicanism. A wakporo ha abuo site n'aka anu ohia na-ekweghi na Chineke nke si n'olulu enweghi nsotu bilie n'afọ 2020, ma agha mpi abuo ahụ luru megide chi ndoro ndoro ochichi na nke okpukpe nke globalism ka e gosiri n'ime akuko nke amaokwu nke iri na otu ruo nke iri na isii.

Site n'Agha Ukrain nke malitere n'afọ 2014, ruo n'ulo ugu mbu Donald Trump maka ochichi onye isi ala nke malitere n'afọ 2015, ruo n'onwu nke mpi abuo ahụ n'afọ 2020, ruo na mbilite n'onwu nke afọ 2023, ruo na ugu nke ato nke Trump nke malitere na Novemba 15, 2022, akuko ihe mere eme ahụ na-eduga n'amaokwu nke iri na ato ruo na nke iri na ise. N'amaokwu ndi ahụ, akuko ihe mere eme nke Okwu amuma nke Chineke kpughere na-anochi anya eziokwu amuma ndi na-akara otu nari na iri anọ na anọ puku ahụ.

E gosiputara eziokwu ndi ahụ n'obibia Kraist gara Caesarea Philippi n'ime Matiu isi nke iri na isii na iri na asaa. N'ime amaokwu ndi ahụ, nwoke nke mmehie alaghachiri n'akuko amuma na-abu abụ nke akwuna Taja, ma site n'ime otu ahụ o guzobere ohu ahụ, si otu a na-etinye amaokwu ndi ahụ n'onodu nke Mkpughe Etiti Abali, n'ihina na ebe ohu na-adighi, ndi mmadu na-ala n'iyi.

N'ebe ohu adighi, ndi mmadu na-ala n'iyi; ma onye na-edebe iwu, onu na-adiri ya. Ilu 29:18.

Ndi nwere anya, ma ha agaghị ahụ, na nti, ma ha ju inu, bu umu agboghọ nzuzu nke Laodisia ndi na-enweghi "mmanu." "Mmanu" ahụ bu mmuba nke ihe omuma a na-amiputa mgbe e kpughere Mkpughe nke Jizos Kraist obere oge tupu oge amara emechie, ma dika Hosea siri kwuo, a ga-ebibi ndi Chineke nke juru ma kpo ihe omuma asi.

Ndị m na-ala n'iyi n'ih i enweghị omuma: n'ih i na i juru omuma, m ga-ajukwa gi, ka i ghara ihu onye nchajà nye m: ebe i chefuru iwu nke Chineke gi, m ga-echezokwa umu gi. Hosea 4:6.

Okwu nke Onyenweanyi biakwutere m ozo, si, Nwa nke mmadu, i na-ebi n'etiti ulo nnupuisi, ndi nwere anya ihu, ma ha adighi ahụ; ha nwere nti inu, ma ha adighi anu: n'ih i na ha bu ulo nnupuisi. Ezikiel 12:1, 2.

O siri, Gaa, gwa ndi a, si, Nuru n'eziokwu, ma unu aghotala; hukwa n'eziokwu, ma unu amatala. Mee ka obi ndi a buru ibu, mee ka nti ha di aru, mechikwa anya ha; ka ha ghara iji anya ha hu, ma jiri nti ha nu, ma jiri obi ha ghota, ma tugharia, ka e wee gwoo ha. Aizaya 6:9, 10.

Ndi na-eso uzo ya wee biakwute ya, si ya, Gini mere i ji agwa ha okwu n'ilu? O zara, si ha, N'ih i na e nyere unu ka unu mara ihe omimi nile nke alaeze eluigwe, ma e nyeghi ha ya. N'ih i na onye obula nwere, a ga-enye ya, o ga-enwekwa kariya n'uba; ma onye obula na-enweghi, obuna ihe o nwere ka a ga-anapu ya. N'ih i ya ka m ji agwa ha okwu n'ilu: n'ih i na ha na-ahu ihe ma ha ahughi ya; ha na-anukwa ihe ma ha anughi ya, maobu ghota ya. Ma n'ime ha ka amuma Esaya mezuru, nke na-asi, N'inu ka unu ga-anu, ma unu agaghi aghota; n'ihukwa ka unu ga-ahu, ma unu agaghi amata ya: n'ih i na obi ndi a agbarala abuba, nti ha adikwaghi ako inu ihe, anya ha ka ha mechikwara; ka o wee ghara ime mgbe obula ha ga-eji anya ha hu, jiri nti ha nu, jiri obi ha ghota, laghachikwute m, m wee gwoo ha. Ma ngozi diri anya unu, n'ih i na ha na-ahu uzo; na nti unu, n'ih i na ha na-anu ihe. N'ih i na n'ezie asi m unu, na otutu ndi amuma na ndi ezi omume choru ihu ihe ndi unu na-ahu, ma ha ahughi ha; na inu ihe ndi unu na-anu, ma ha anughi ha. Matiu 13:10-17.

"A ga-eme ka ozi nile e nyere site n'afu 1840-1844 buru nke di ike ugbo a, n'ih i na e nwere otutu ndi mmadu tufuru ebe ha guzo. Ozi ndi ahụ ga-aga n'ulo uka niile.

"Kraist siri, 'Ngoziri agozi ka anya unu di, n'ih i na ha na-ahu; na nti unu, n'ih i na ha na-anu. N'ih i na n'ezie asi m unu, na otutu ndi amuma na ndi ezi omume ochichowo ihu ihe ndi unu na-ahu, ma ha ahughi ha; na inu ihe ndi unu na-anu, ma ha anughi ha' [Matthew 13:16, 17]. Ngozi agozi ka anya ndi ahụ di nke huru ihe ndi a huru n'afu 1843 na 1844.

"E nyere ozi ahụ. Ma e kwesighi idi oge o bu la n'ikpasa ozi ahụ ozo, n'ih i na ihe iriba ama nke oge ndi a na-emezu; a ghaghi imecha oru mmechi ahụ. A ga-aru nnukwu oru n'oge di mkpirikpi. N'oge na-adighi anya, a ga-enye ozi site n'ihoputa nke Chineke nke ga-aba uba ghoo oké mkpu. Mgbe ahụ Daniel ga-eguzo n'okè ya, inye àmà ya." Manuscript Releases, volume 21, 437.

Anyi ga-aga n'ihu na omumu ihe a n'isiokwu na-esonu.

Mkpughe nke Jisus Kraist, nke Chineke nyere Ya, iji gosi ndi ohu Ya ihe ndi ga-eme n'oge na-adighi anya; o wee ziga ya ma mee ka a mara ya site n'aka mmuo-oz i Ya nye ohu Ya bu Jon: onye gbara àmà banyere okwu Chineke, na banyere àmà Jisus Kraist, na banyere ihe niile o huru. Ngozi diri onye ahụ nke na-agu, na ndi ahụ nke na-anu okwu amuma a, ma na-edebe ihe ndi ahụ e dere n'ime ya: n'ih i na oge ahụ adila nso. Mkpughe 1:1-3.